

Gent, 2 september 2024

Dank U wel mijnheer de Eerste Voorzitter,

Geachte aanwezigen in al uw titels en hoedanigheden,

Beste stagiairs van Oost- en West-Vlaanderen,

Nadat Stafhouder van Vlaanderen het belang van Uw rol als advocaat in de maatschappij benadrukte, geef ik jullie graag nog wat ins en outs mee hoe die job uit te oefenen.

Na jullie theoretische vorming staan jullie vanaf vandaag bij wijze van spreken op het veld, met de voeten in de modder.

En dat er op het gebied van praktijkkennis nog wel wat werk aan de winkel is, werd me de laatste weken nog eens duidelijk, toen ik alle West-Vlaamse stagiairs op mijn kantoor uitnodigde voor een eerste kennismaking.

Tijdens die gesprekken ben ik me gaan realiseren dat er al bij al weinig vragen kwamen, en gaandeweg stelde ik vast dat die vragen er niet kwamen omdat het gespreksonderwerp nog los boven jullie hoofd ging.

Mijn vermoeden werd bevestigd toen ik begon te vragen: weten jullie eigenlijk wat een stafhouder is?

Behalve een handvol uitzonderingen die in een ver verleden het keuzevak deontologie hadden gevolgd en een vaag belletje hoorden rinkelen bij de term- wist niemand echt wie daar nu eigenlijk voor hen zat.

Ik denk dat de West-Vlaamse stagiairs het ondertussen wel zullen weten, feit is dat die vaststelling voor mij niet alleen een flinke les in bescheidenheid was, maar ook een aanzet om jullie even mee op stap te nemen in de praktijk van ons zo mooie beroep.

Zelf leg ik het graag zo uit dat advocaten de gids zijn voor wie zich in het juridische landschap begeeft.

Sta me dus toe even de gidsen te gidsen.

Grosso modo zal je bij het behandelen van een dossier in contact komen met drie actoren.

De eerste is uiteraard de cliënt die op u toestapt met een zorg.

De tweede actor, dat is mogelijk degene die momenteel in de stoel naast u zit: uw confrater die een tegenpartij verdedigt.

En de derde actor, dat is de magistratuur, bij wie U de zaak van uw cliënt zal moeten bepleiten.

Over elk van deze drie verhoudingen zijn deontologische regels uitgewerkt hoe de advocaat zich moet gedragen, in elk van de drie verhoudingen zijn er kneepjes, do's en dont's die u gaandeweg het parcours en soms met vallen en opstaan zult leren.

Laat mij dus alvast een tipje van de sluier lichten.

De cliënt.

Of u nu het type advocaat wordt dat veel of weinig in contact zal staan met cliënteel: contact met cliënten zal er komen, desnoods in het kader van een pro deo aanstelling waarvan u er tijdens de stage een aantal dient af te werken.

De kans is daarbij sowieso zeer reëel dat u uw eerste consultatie voor altijd zult herinneren. Uw cliënt zal ongetwijfeld op u afkomen met een emmer aan gegevens, waar u een vingerhoed aan recht moet uit zuiveren.

De kans is daarbij ook zeer reëel dat de cliënt u zal vragen vol voor de vrijspraak te gaan, op basis van pakweg de redenering *'ik heb hem helemaal geen trek gegeven meester, het was een duw'*

Het zal daarbij vaak een uitdaging worden om de wet uit te leggen aan de cliënt, maar u bent de gids, u legt de spelregels uit en houdt daarbij altijd het devies in gedachten dat advocaten partijdig zijn, maar onafhankelijk.

Onafhankelijk, wat betekent dat u nog steeds degene bent die zal beslissen of het standpunt dat uw cliënt inneemt verdedigbaar is of niet.

En je hebt daarnet trouwens gezworen of je zal het straks doen: *'Ik zweer...dat ik geen zaak zal aanraden of verdedigen die ik naar eer en geweten niet geloof rechtvaardig te zijn.'*

En als je in eer en geweten jouw standpunt daarover hebt uitgelegd aan uw cliënt, en vaak ook een beetje psycholoog ervan bent geweest, zal u zien dat u hem als gids vaak bij de hand kan nemen om samen standpunten in te nemen die ook hij of zij verdedigbaar acht en waarmee hij vrede kan nemen.

Maar u bent dus niet alleen onafhankelijk, u bent ook partijdig.

Eenmaal de beslissing genomen en de strategie bepaald laten we de onpartijdigheid aan de magistratuur en zijn wij partijdig.

We gaan samen met de cliënt op zoek naar de relevante feiten en passen die toe op wetgeving, rechtspraak en rechtsleer die de zaak van onze cliënt dient. Dàt is de kern van onze taak.

We doen dat weliswaar altijd met de rechten van de andere partijen of de maatschappij in gedachten -daar heb je die onafhankelijkheid weer- en nog dit: tot spijt van wie het benijdt en in tegenstelling tot wat velen denken: advocaten liegen niet.

Toegegeven, het is vaak dansen op een slap koord wanneer het gaat over ons respect voor het beroepsgeheim, maar wie bewust liegt riskeert tuchtrechtelijke vervolging.

Maar laat ons de sfeer vandaag toch maar luchtig houden en we kijken rond ons en daar zien we dus allemaal toekomstige confraters, wat mij naadloos brengt tot de tweede van drie actoren in mijn exposé: uw tegenstrever.

De kans is bijzonder groot dat jullie elkaar ooit, en wie weet zelfs vaak zullen ontmoeten in de arena.

Ons beroep onderscheidt zich daarin van andere vrije beroepen zoals tandartsen, architecten of zelfs boekhouders en notarissen, die veel minder met elkaar interfereren.

Aangezien wij als tegenstrevers dus zo vaak met elkaar in contact komen ben ik er stellig van overtuigd dat we onze cliënt beter dienen met een tegenstrever waar we het mee kunnen vinden.

Advocaten zijn quasi per definitie sterke karakters en u zal zelf wel vaststellen dat het soms kwaad kersen eten is met de één of de ander, maar door de band genomen brengt het op om te investeren in een goede verstandhouding met uw confraters.

Het leidt vaak tot vlottere onderhandelingen en dus mogelijks tot een snellere afhandeling van een dossier: iedereen blij.

En houd misschien ook in gedachten dat een advocaat die jij deze week dwong een deadline te respecteren voor het neerleggen van zijn conclusies, degene kan zijn bij wie je volgende week om de gunst moet vragen om Uw eigen deadline te mogen passeren.

En daarmee, beste stagiairs, beland ik bij de derde en laatste van de actoren waar wij als advocaat zeer vaak mee interfereren: de magistratuur.

Ook over die verhouding leg je een eed af: *'Ik zweer dat ik niet zal afwijken van de eerbied aan het gerecht en de openbare overheid verschuldigd'*.

U bent het gerecht dus respect verschuldigd, wat zich bijvoorbeeld kan uiten in het tijdig neerleggen van conclusies en stukkenbundels, door tijdig aanwezig te zijn op de zitting of minstens een verlate aanwezigheid aan te kondigen, door een vraag tot uitstel aan te kondigen zodat de magistraat niet nodeloos voorbereidt.

Het omgekeerde geldt echter net zo goed en als advocaat verdient ook u het nodige respect van de magistratuur. Ook dat vertaalt zich in het pakweg tijdig starten van de zitting of het laten verwittigen van de advocaten dat een zaak zal moeten uitgesteld worden omdat een zetel niet geldig samengesteld is.

Ik durf wat dat betreft te stellen dat magistratuur en advocatuur op één lijn zitten, de dialoog openhouden en samen zoeken naar manieren om zittingen optimaal te organiseren voor alle deelnemers.

Maar beste stagiairs, de uitleg die je vandaag zo mooi krijgt, inclusief het kruisje dat zo netjes je positie aftekent vooraan, die zal er niet zijn bij uw eerste entree in de rechtbanken.

U zal zelf Uw weg moeten zoeken naar en op de zitting, maar weet wel dat uw confraters aanspreekbaar zijn, ook zij hebben ooit hun eerste dagen in de coulissen doorgemaakt, zij zullen u desnoods wel gidsen.

Maar het respect tegenover de magistratuur waarover ik het daarnet had gaat verder dan gewoon de beleefdheidsvormen hanteren.

Het betekent bijvoorbeeld ook: uw dossier kennen.

Er is een boutade die zegt: 'If you are the smartest one in the room, you're in the wrong room'.

Aan wie dat citaat precies moet toegeschreven worden is onduidelijk, duidelijk is wel dat het geen advocaat kan geweest zijn voor het Gentse Hof van beroep, want daar kan de advocaat uiteraard nooit de slimste in de kamer zijn.

Maar zorg er dus maar voor dat je je dossier tot in de puntjes kent, verwacht je aan vragen over net die onderdelen waarvan je zelf ook weet dat het wel eens het zwakke element in je verdediging kan zijn en zorg dat je een antwoord klaar hebt.

En bovenal: geloof in je zaak, ook al is het de beste zaak niet. Je hebt je cliënten niet altijd te kiezen, maar ik ben overtuigd dat er altijd wel ergens een argument te vinden is waar je zelf muziek in ziet.

Beste stagiairs ik gaf u bij deze maar een kleine greep van de zovele ervaringen die u en cours de route zal opdoen aan onze beminde balie.

Laat duidelijk zijn dat een fascinerende en boeiende nieuwe fase in uw leven aanbreekt waarbij ik jullie namens de Balie West-Vlaanderen alle succes toewens.

En mijnheer de eerste voorzitter, ik had het daarnet over het wederzijdse respect tussen de magistratuur en de advocatuur.

Ik sta er daarom op u uitdrukkelijk te danken voor de enthousiaste, degelijke en zeer gedetailleerde voorbereiding van deze eedaflegging,

waarbij niets aan het toeval werd overgelaten, wat ik beschouw als een emanatie van de goede verstandhouding tussen magistratuur en balie.

Ik dank u daarvoor en draag bij deze als stafhouder van de balie West-Vlaanderen onze stagiairs voor tot aanneming van hun eed als advocaat, op vordering van het openbaar ministerie.

Dank U,

Alain Vanryckeghem